

Brüsszel, 2025. április 30.
(OR. en)

8187/25

SPORT 18

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	A sportolók szerepe a sportpolitikák kialakításában – <i>Irányadó vita</i>

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti tárgyra vonatkozó elnökségi vitaindító feljegyzést a Tanács (Oktatás, Ifjúság, Kultúra és Sport) 2025. május 13-i ülésén folytatandó irányadó vita előkészítése céljából.

„A sportolók szerepe a sportpolitikák kialakításában”

Bevezetés – a vita háttere

A sportolóknak a sportközösségben betöltött szerepe nem merül ki abban, hogy nemzeti, illetve nemzetközi szinten eredményeket érnek el. A sportolók egyre inkább a nyilvános viták aktív résztvevőivé válnak, és véleményformálóként, valamint a rendszerszintű változtatások kezdeményezőiként szolgálnak. Ugyanakkor az egyes uniós tagállamokban más és más mértékű a döntéshozatali szervekben való formális és közvetlen részvételük. Tekintettel a sportágazat előtt álló számos kihívásra, valamint az átlátható és inkluzív sportpolitikák iránti növekvő igényre, fokozatosan szükségessé válik a sportolók szisztematikus bevonása a döntéshozatali és stratégiai folyamatokba.

Az európai sportmodellnek egyik célkitűzését képezi az alulreprezentált csoportok sport területén történő döntéshozatalhoz való hozzáféréseinek a támogatása és megkönnyítése, valamint az e folyamatban való aktív részvételük ösztönzése. Hangsúlyozni kell, hogy a sportolók tapasztalatai, tudása és szakmai nézőpontja hozzájárul a megoldások hatékonyabb kidolgozásához, ideértve a sportpolitikákat is. Szerepvállalásuknak köszönhetően ezeket minden szinten jobban hozzá lehet igazítani a sportközösség valós szükségleteihez. Ezzel összefüggésben helyénvaló a tagállamok képviselői közötti vitát kezdeményezni.

A vita tárgya – melyet a lengyel elnökség vetett fel – rávilágít annak szükségességére, hogy a sportolók szerepét át kell alakítani oly módon, hogy a sportpolitikák címzettjeiből azok társalkotóivá váljanak, összhangban a nyitottság, a részvétel és a jó kormányzás elvével.

A sportolóknak a sportpolitikában érdekelt felekként meglévő jelentősége

A sportolók – mind az aktív versenyzők, mind pedig azok, akik már befejezték a sportolói pályafutásukat – kulcsfontosságú érdekelt felek a sportpolitikai rendszerben. A sportstruktúrákban szerzett közvetlen tapasztalataik által alakított egyedi nézőpontjuk lehetővé teszi számukra, hogy azonosítsák a sportközösség valós szükségleteit, valamint rámutassanak a rendszerszintű akadályokra, továbbá olyan megoldásokat javasoljanak, amelyekre egyszerre konkrétak és reálisak. A szakpolitikák, programok és stratégiák közvetlen kedvezményezettjeiként a sportolók gyakorta tisztában vannak azzal, hogy mi működik jól, és mi az, amin javítani kell – ilyen például az edzők oktatásának minősége, illetve a sportolókat támogató rendszerek. A jogaiknak központi elemet kell képezniük a kifejezetten nekik szóló kezdeményezésekben.

Mind az aktív sportolók, mind az egykori versenyzők – különösen az olimpikonok és a nemzeti válogatottak tagjai – nem pusztán köztisztviselőnek örvendenek, de olyan szintű tekintéllyel is bírnak, amely túlmutat a sportközösségen. Ennek eredményeként a döntéshozatali folyamatokban való részvételük jelentős mértékben fokozhatja a stratégiai intézkedések legitimitását, erősítheti az egyéb érdekelt felekkel való együttműködést, valamint növelheti a szakpolitikák hatékony végrehajtásának esélyeit.

Gyakran előfordul, hogy a sportolók szakmai pályafutásukat a sportszervezetek keretein belül folytatják, akár nemzeti, akár nemzetközi szinten. Szövetségek, olimpiai bizottságok és sportolói egyesületek vezetőtestületeiben tevékenykednek, és szakértői, valamint tanácsadói szerepet töltenek be. Befolyásuk azonban a versenysporton túlra is kiterjed: a grassroots sport fejlődésében szintén jelentős szerepet játszanak, mégpedig a médiában, az oktatásban és a társadalmi kezdeményezésekben való részvételük által. Az általuk elért eredmények és nyilvános szerepvállalásuk révén a sportolók sokféle társadalmi csoportot ösztönöznek a testmozgásban való részvételre, ezáltal pedig előmozdítják az egészséges életmódot és ösztönzőleg hatnak egyes konkrét sportokban való részvételre. Elhivatottságuk nem csupán azt segíti elő, hogy pozitív kép alakuljon ki a sportról, de közvetve ahhoz is hozzájárul, hogy a társadalom aktívabbá váljon. A sportolók jelentős szerepet játszhatnak a grassroots sporttal kapcsolatos fejlesztési stratégiák kialakításában és végrehajtásában azáltal, hogy azok nagyköveteiként járnak el.

A sportolói pályafutásuk során megszerzett kompetenciák – számos különféle tevékenységgel párosulva – a sportolókat természetes partnerekké teszik a sportpolitikák kialakítása kapcsán. A szakpolitikai döntéshozatali folyamatba való bevonásuk pedig elősegíti egy olyan, inkluzívabb és hatékonyabb sportrendszer létrehozását, amely a hivatásos sportolók és a tágabb sportközösség szükségleteit egyaránt kezeli.

Mind a tagállamok, mind az uniós közigazgatás szempontjából különösen fontos, hogy tartós és átlátható mechanizmusokat hozzunk létre a sportközösséggel való párbeszéd céljából. E közösség hangja – ha megfelelően felerősítik és hivatalos kereteket biztosítanak számára – szerte Európában kulcsszerepet játszhat a fenntartható és hatékony sportfejlesztési politikák kidolgozásában.

A sportolók szisztematikus bevonása a döntéshozatali folyamatokba – ajánlások és cselekvési felhívások

A jelenlegi és az egykori sportolóknak a tervezési folyamatokba és a végrehajtási intézkedésekbe való bevonása különböző formákat ölthet mind nemzeti, mind európai uniós szinten. Ezek többek között az alábbiakat foglalhatják magukban:

- sportolói képviselettel bíró tanácsadó testületek létrehozása a nemzeti szövetségeken, sportminisztériumokon, valamint a megfelelő uniós intézményi szerveken belül,
- megfelelő sportolói képviselet biztosítása a sportpolitikák kidolgozásáért felelős szervezetben,
- a sportolók vezetői oktatásának és társadalmi vezető szerepének elősegítése (például a közpolitikák, a sportmenedzsment és a sportjog területén történő képzés által),
- a közigazgatási szervek, valamint a sportszervezetek és a tágabb sportközösség közötti partnerségek előmozdítása.

Az irányadó vita strukturálása érdekében az elnökség felkéri a minisztereket, hogy válaszoljanak az alábbi kérdésekre:

1. Milyen lehetőségek és kihívások kapcsolódnak a sportolóknak a sportpolitikát illető döntéshozatali folyamatokban való részvételéhez?
2. Az Ön országában például milyen kezdeményezésekre került sor annak érdekében, hogy bevonják a sportolókat a sportpolitikák kidolgozásának folyamatába?
3. Milyen módja segítheti az Európai Unió a tagállamokat a sportolókkal való párbeszédre szolgáló platformok kialakításában?